



# Plan för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling

Gäller för Strömsunds kommuns förskolor

## 2016/2017



## Barnlyans förskola

Reviderad 170316

Ansvarig förskolechef:  
Ann-Kristin Lindkvist, 0671- 71 66 15

## Vår hållning

All personal på Strömsunds kommuns förskolor tar kraftfullt avstånd från alla tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. För att förebygga och motverka all form av diskriminering, trakasserier och annan kränkning kommer vi att följa riktlinjerna i denna plan för att utreda, behandla och följa upp ärendet.

## Gemensamma mål för Strömsunds Kommuns förskolor

- att alla barn känner lust att gå till sin förskola
- att personal och barn genom värdegrundsarbetet får en optimistisk livssyn samt en stark självtillit
- att alla i gruppen får behålla sitt egenvärde och sin identitet som individ
- att varje barn och vuxen ska visa respekt för och hänsyn mot varandra
- att inget barn och ingen vuxen ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling inom förskolans verksamhet.

## Ledord på Barnlyans förskola

- vi skall vara snäll mot alla på förskolan.
- vi skall ha roligt tillsammans på vår förskola.
- vi är trevliga mot varandra och säger "hej" och "hej då".
- vi berättar om det hänt något som inte är ok.
- vi hjälps åt, allt utifrån ålder och mognad.

## Utvärdering av Barnlyans mål för 2015/2016

Under året har vi arbetat efter den plan som gjordes i höstas. Vi anser att den nya, omarbetade, versionen av "Plan för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling" är mer lättillgänglig än den äldre versionen. Det material som köptes in under fjolåret "Tio kompisböcker baserade på Barnkonventionen", har vi fortsatt att arbeta med barnen kring. Vi har även fortsatt med "Att förstärka positivt beteende och tona ner negativa saker", eftersom vi tror att det gynnar barnens självkänsla och även synen på sina kamrater. Detta arbetssätt kommer vi att fortsätta med under nästkommande år.

- Enligt föräldraenkät i samband med utvecklingssamtal har föräldrar uppgett att alla barn trivs i vår verksamhet.
- Vi upplever att inga större incidenter skett under året.
- Att kontinuerligt titta över riskområdena har fungerat bra.
- Vi har berört samtliga diskrimineringsgrunder under året, bl.a. med hjälp av sagor, lekar och samtal.
- Personalen försöker alltid ta till sig av det barn och föräldrar påtalar om vår verksamhet.
- Kontinuerliga diskussioner i arbetslaget för att upprätthålla målen med verksamheten.

Utvärdering av denna plan ska vara klar senast 31 augusti 2017 samt ny plan upprättas senast 30 september 2017.

## Kartläggning av riskområden 2016/2017

Förskolans personal har inventerat de riskområden man anser kunna utgöra en risk för barnens trygghet både inom- och utomhus. Här kommer personalen att vara extra uppmärksamma eller göra en förändring. I denna riskbedömning framkom följande.

### Inomhus

- Stängda dörrar (vi kommer undvika att ha stängda dörrar där barn leker)
- Lilla sovrummet (vi kommer ha god uppsikt)
- Lugna rummet (vi kommer ha god uppsikt)
- Ytterdörren saknar barnlås. (Rymningsrisken)

### Utomhus

- Bakom och på "flisen"
- Mörker (reflexvästar på samt vid skogspromenader och trafikpromenader)
- Ensamarbete (hålla barnen samlade)

## Nya mål för vår förskola

- Jobba med "normer och värden" utifrån LpFö 98 (rev.2016)
- Ingen ska behöva känna sig rädd/otrygg på Barnlyans förskola.
- Vi ska ge barnen möjligheter att lära sig att kunna säga och ta emot ett "nej".
- Vi ska ge barnen möjlighet att stärka sin självkänsla och sitt självförtroende.
- Vi skall visa varandra hänsyn.

## Hur vi arbetar för att nå årets mål

- genom att ha värdegrundsarbete varje vecka under hela läsåret.
- genom kompisolen, med diskussioner om bemötande med och utan konflikter.
- genom "stopp-handen".
- genom att tala och genomföra gruppstärkande övningar.
- genom att läsa, berätta och dramatisera sagor.
- genom att läsa och diskutera med hjälp av materialet: "Tio kompisböcker baserade på Barnkonventionen".
- genom kontinuerliga diskussioner kring bemötande och förhållningssätt inom arbetslaget och tillsammans med barnen.
- genom kontinuerliga barnobservationer samt riktade 1g/termin.
- barnens delaktighet och inflytande stärks genom deras delaktighet i terminernas planering.

## Hur vi följer upp årets mål

- pedagogiska diskussioner vid varje personalmöte 1gång/månad.
- pedagogiska diskussioner kontinuerligt i vardagen, lyfta händelser/åsikter så snart de uppkommer.
- riskområden utvärderas 1g./termin.
- barnobservationer under december och april.
- enkät och utvecklingssamtal med föräldrar minst 1g./år.
- intervju med barnen under maj.
- diskussioner vid föräldramöte 1gång/termin.

## Förebyggande arbete

### Personalen ska

- vara goda förebilder
- visa i ord och handling att alla är lika mycket värda
- behandla barn och varandra som vi själva vill bli behandlade
- prata med varandra, inte om varandra
- prata med barnen om hur man ska vara mot varandra (kompissamtal)
- uppmuntra positivt beteende hos barnen
- stärka barnens förmåga att säga ifrån
- ta barnens konflikter på allvar. Vi skuldbelägger inte barnen utan hjälper dem att hitta alternativa lösningar
- stärka barnens självkänsla, självtillit och självförtroende genom att dagligen genomföra övningar med barnen
- lära barnen att säga och ta emot ett nej
- läsa böcker och föra samtal med barnen utifrån de olika diskrimineringsgrunderna
- delge föräldrarna och involvera dem i planen mot kränkande behandling och diskriminering vid höstens föräldramöte
- se till att planen finns att läsa på hemsidan och på förskolan
- kartlägga riskområden inomhus och utomhus

## Trakasserier och annan kränkande behandling mellan barn

### Upptäcka genom att

- vara där barnen är
- ha daglig kontakt med föräldrarna
- vara uppmärksam på förändringar i barns beteende
- lyssna på barnen och ta dem på allvar
- observera barnen
- samtala med de större barnen
- ge föräldrarna en enkät om barnens trivsel, som går igenom på utvecklingssamtalet.

### Utreda genom att

- prata med barnen
- analysera orsakerna
- prata med alla berörda - barn, föräldrar, personal och förskolechef
- dokumentera

#### **Åtgärda genom att**

- prata med barnet/barnen
- visa att man inte accepterar negativt beteende
- ha en tät dialog med föräldrarna
- göra en plan för arbetet
- vid behov ta hjälp av stödteam/specialpedagog
- kontakta socialtjänsten vid behov

### **Trakasserier och annan kränkande behandling mellan vuxen - barn och vuxen - vuxen**

#### **När vuxen kränker barn**

- Avbryt situationen
- Ta upp enskilt med den vuxne vad du reagerat på
- Informera omgående förskolechef  
**OBS!** Detta är all personals skyldighet. Att inte rapportera kollegas kränkning av barn till förskolechef kommer att betraktas som försummelse, och kan resultera i en varning
- Förskolechef tar omgående kontakt med vuxen för att komma åt problemet och tillsammans med denne komma överens om hur man går vidare.

#### **När vuxen kränker vuxen**

- Avbryt situationen
- Samtala med de inblandade
- Vid behov - kontakta förskolechef.

### **Utvärdering av planen mot kränkande behandling och diskriminering**

Utvärdering av denna plan ska vara klar senast 31 augusti 2017. Utvärderingen ska beskriva hur åtgärderna genomförts och hur resultatet blev, detta ska tas med i efterkommande plan. Ansvariga för utvärderingen är arbetslaget på Barnlyans förskola.

### **Ny plan för 2017/2018.**

Ny plan ska vara klar senast 30 september 2017. Arbetslaget på Barnlyans förskola är ansvarig för upprättandet av den nya planen. Den lämnas över till ansvarig förskolechef.

## **Till dig som förälder**

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska du alltid vända dig till personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn diskriminerar, trakasserar eller kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

**Som vuxna har vi en skyldighet att ingripa när vi ser ett kränkande beteende. Om vi inte gör det kan det tolkas som att vi accepterar beteendet.**

### Definitioner och Begrepp

**Diskriminering:** Ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer utifrån de sju diskrimineringsgrunderna, vilka är:

- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

**Direkt diskriminering:** När ett barn eller elev missgynnas i förhållande till andra och missgynnandet har samband någon av diskrimineringsgrunderna.

**Indirekt diskriminering:** När ett barn eller elev missgynnas genom att huvudmannen för verksamheten, rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion eller annan person tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller förfaringssätt som framstår som neutral men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn eller elev utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

**Trakasserier:** Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

**Annan kränkande behandling:** Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering eller trakasserier, kränker ett barns värdighet.

#### Andra aktuella begrepp

**Mobbning:** En upprepad negativ handling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan person skada eller obehag.

**Rasism:** En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet, utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

**Främlingsfientlighet:** Rädsla för eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

**Homofobi:** En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en stark negativ syn på homo- och bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

**Sexism:** Negativ betraktelse eller handlingssätt mot en individ vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen för det kön som registrerats för personen vid födseln.

### **Kränkningar kan vara**

Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)

Verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög)

Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)

Text- och bildburna (via t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms, mms, chatt och sociala medier)

### **Det är brottsligt att**

- misshandla en annan människa
- hota en annan människa
- tillämpa olaga tvång
- ofreda en annan människa
- förtala/förolämpa en annan människa
- förstöra någon annans egendom
- kränka en annan människa utifrån diskrimineringsgrunderna

## **Lagar och styrdokument**

**I läroplanerna Lpfö 98, LGR 11 och Lpf fastslås de värden som förskolan och skolan ska gestalta och förmedla:**

*Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta.*

### **Vilka är personalens skyldigheter?**

De som arbetar i skolan har idag tydliga riktlinjer för sitt agerande vid förekomst av olika slags kränkningar. Här följer några av dem, hämtade ur Skollagen, Barnkonventionen, Brottsbalken, samt Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Lagarna har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Lagarna har också till ändamål att motverka annan kränkande



behandling och att förtydliga förskolans och skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet.

Lagarna innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling, som exempelvis mobbning.

Lagarna omfattar all verksamhet som beskrivs i skollagen: förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, grund- och gymnasieskola samt kommunal vuxenutbildning.

- Det åligger förskolechef att ansvara för att det inte förekommer mobbning i verksamheten
- Det åvilar förskolechef att upprätta Plan för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling inom området
- De som arbetar i verksamheten är skyldiga att motverka kränkning av andra människor
- Verksamheten skall arbeta för att främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen skall i verksamheten utsättas för diskriminering, mobbning, trakasserier eller annan kränkande behandling
- Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser, som t ex utbildning
- Alla har samma rättigheter och lika värde, ingen får diskrimineras
- Barns bästa skall alltid komma i första rummet
- Barn har rätt att skyddas mot fysiskt och psykiskt våld
- Undervisningen bör förbereda barnet för livet, utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en anda av förståelse, för fred, för tolerans och vänskap mellan folken.

Ur Diskrimineringslagen (2008:567 och 571) och skollagen (2010:800)

Det är viktigt att varje arbetstagare är medveten om sin egen möjlighet och skyldighet att medverka till ett gott klimat på arbetsplatsen. Alla har ett ansvar att bidra till ett trevligt arbetsklimat och en bra atmosfär.

Ur AFS (1993:17) Kränkande särbehandling i arbetslivet